

A NYELV TERMÉSZETES MÓDON VALÓ ELSAJÁTÍTÁSA

A Jászberényi Tanítóképző Főiskola, a Maci Alapítványi Óvoda és a Buffaloi Állami Egyetem (New York Állam) által megkötött csereprogram keretében jutottam el Jászberénybe. 1994 májusában kolléganőmmel Beth Lesenel egy kétnyelvű óvodai program ma-

gyaroszági bevezetésére és kipróbálására kaptunk megbízást. A szerződés szerint diplomás óvodapedagógusként a főiskolán is tartottunk órákat. (Bevezetésül érdemes megjegyezni néhány sajátosságot. Az USA-ban *preschool*-nak, "előiskolának" nevezik az óvodát. Az óvodákban pedig nemcsak óvónők, hanem hozzám hasonlóan férfiak is dolgoznak és ezért használom az óvodapedagógus megjelölést.)

Nagy tervekkel készültem Magyarországra. Még csomagolás közben is azon törtem a fejem, hogy miként fogom bevezetni és elfogadtatni azokat a modern munkamódszereket, amelyeket az amerikai óvodákban már hosszabb ideje alkalmaznak. Elképzelttem, hogy milyen lesz az első találkozásom a magyar gyerekekkel és szüleikkel. Reménykedtem, hogy célratörő és szorgos munkámmal hozzájárulhatok egy korszerűbb szemlélet meghonosításához. E tekintetben leginkább az igényeknek és a szükségleteknek jobban megfelelő óvodai nevelés bevezetésére gondoltam. Képzeteletem szabadjára engedve seregnyi újítás és ötlet megvalósítását forgattam a fejemben. Közben nemcsak képzelődtem, hanem nagyon sok, a nyelvtanítás kérdéseivel foglalkozó tanulmányt is elolvastam és feldolgoztam. Felkészülésem végén úgy gondoltam, hogy az angol és minden idegen nyelv tanításában a természetes módon való elsajátíttatás lehet a leghatékonyabb módszer.

Szinte állandóan a gyerekekre gondoltam, azokra, akik kedvéért a magyaroszági küldetésre vállalkoztam. Elképzelttem velük való az első találkozást. Feltétlenül meg akartam nyerni őket magamnak. Mindenképpen

úgy szerettem volna megjelenni előttük, hogy kedvező benyomást szerezzenek rólam.

Jászberényben, a Maci óvodában kezdtem el úttörő munkámat. Kollegáimmal és a magyar kollegákkal együtt megalapítottuk az első kétnyelvű óvodát. Nem kis feladat várt ránk, hiszen angol anyanyelvű óvodapedagógusok tanították a magyar gyerekeket. Mindezen nem sokat töprenghettünk, mert megérkezésünk másnapján "mélyvízbe dobtak bennünket", rögtön tanítani kezdtünk az óvodában.

Folyamatosan arra törekedtünk, hogy a gyerekek számára minden lehetőséget megadjunk. Szerettük volna elérni, hogy a gyerekek az általunk alkalmazott, a lehető legtermészetesebb kommunikációra épülő munkamódszerekkel, minél jobban haladjanak a nyelv elsajátításával. Közös munkánk során folyamatosan tapasztaltam, hogy a gyerekek élénken érdeklődtek - szakszóval motiváltak voltak - az angol nyelv iránt. Fejlődésük során anyanyelvüket összehasonlították a tanult nyelvvel, folyamatosan rögzítették és megszilárdították ismereteiket. Azt is tapasztaltam, hogy a gyerekek lassabban dolgozzák fel a nyelv szigorú szabályait, mint a felnőttek. Ugyanakkor azt is éreztem, hogy minél inkább haladtunk előre, annál felszabadultabban beszélgettünk. Néhány hónap elteltével már folyékonyan, anyanyelvi szinten beszéltek angolul.

A Tanítóképző Főiskolán is tanítottunk. Beth-hel együtt saját elképzeléseink szerint alakítottunk ki egy tantermet. Mindezt azért tettük, mert ebben teremben gyakorlási lehetőséget akartunk adni a főiskola angol szakos hallgatóinak. Amerikai tapasztalatainkból kiindulva a kislétszámú, kics csoportos munkát véltük a leghatékonyabbnak. Ezzel olyan lehetőséget akartunk teremteni, ahol angol nyelvi környezetben dolgozhattak együtt a hallgatók és a gyerekek. A kezdetben nagy érdeklődés kísérte munkánkat, ami az idők folyamán egyre inkább lelohadt. Külön problémát jelentett, hogy mi óvodások és óvodapedagógusok számára dolgoztuk ki programunkat, a főiskolán pedig kisiskolások tanítására készítik fel a gyerekeket. A komoly felkészüléssel és nagy lelkesedéssel elindított főiskolai munkánk így csalódást okozott számunkra.

Az óvodában viszont sikerült meghonosítanunk az általunk vállalt programot. Hatékony munkamódszereket alkalmazva, minőségi munkát végeztünk. A magyar óvónőknek, a gyerekeknek és szüleiknek egyaránt bizonyítottuk: ebben az életkorban is eredményesen tanulható az angol nyelv. A Buffaloi Egyetem Óvodapedagógiai Intézete tovább dolgozik az általunk kipróbált *pilot-programon*. Jászberényi tapasztalatainkat felhasználva tervezzük, hogy az országban másutt is bevezetjük munkamódszereinket. A programban közreműködő amerikai óvodapedagógusok számára rengeteg tanulsággal jár egy idegen, más kultúrájú országban dolgozni.

Jászberényi munkám nagy és gyümölcsöző kihívást jelentett számomra. Örülök, hogy alkalmam volt ott élni és dolgozni. Büszke vagyok arra, hogy sok-sok közreműködő gyermek, kollega és szülő igyekezetével és erőfeszítésével komoly sikereket értünk el.